

Sivistysvaliokunnalle

Lausunto HE 245/2020 vp Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiasta. Kannatamme kaikkia Teatterijärjestöjen Keskusliiton esittämiä huomioita, mutta niiden lisäksi haluamme tuoda esille näyttelijöitä koskevan lisähuomion.

Taustaksi erilaisten rajoitusten vaikutuksesta näyttelijöille

Pandemian ja siitä aiheutuneiden rajoitusten alettua, näyttelijät menettivät mahdollisuutensa elantoon työstään. Mitään korvaavia tuloja työstä ei ole, koska näyttelijät eivät esim. saa tekijänoikeuskorvauksia tekijänoikeuslain näyttelijöitä koskevien puutosten ja näyttelijöiden heikon neuvotteluaseman vuoksi.

Suurin osa työikäisistä näyttelijöistä (1350) on freelancereita (950). Teattereiden saamat tuet eivät kohdistu heihin, koska heille maksetaan palkka vain harjoituksista ja esityksistä. Kesäteatterit olivat kiinni ja ne ovat monelle iso osa vuoden tuloista. Lisäksi freelancerit menettivät käytännössä kaikki sellaiset työt, joissa esiinnyttäen yleisölle ravintoloissa, yrityksissä, juhlissa, tapahtumissa, sosiaalitoimessa, kouluissa jne., opetus- ja koulutustyöt jne. Jäljelle jäivät vain tv- ja elokuvatyöt sekä äänityöt, mutta niissä työskennellään vain irtotunteja tai irtopäiviä, ei viikkoja eikä kuukausia. Ja niitä töitä on hyvin rajallinen määrä.

Näyttelijöiden on ollut hankala saada nk. korona-apurahoja, koska omaa ammattia ei voi harjoittaa. Toimeentulo on jäänyt sosiaaliturvan varaan.

Tämän vuoksi kaikki rajoitukset, joita on tehty tai tehdään mihin tahansa kokoontumisiin tai yleisötilaisuuksiin, vaikuttavat suoraan jäsenistömme toimeentuloon, mutta myös henkiseen jaksamiseen. Moni miettii jo alan vaihtamista, koska tulevaisuus näyttää hyvin epävarmalta vaikka pandemia helpottaisikin.

Tähän mennessä tulojen menetykset ovat arviolta 30-40 miljoonaa.

Huomioita muutoksista

- lain 58 § kaikkien toimenpiteiden covid-19-epidemian ehkäisemiseksi tulee olla määräaikaista ja perustua parhaaseen mahdolliseen epidemiologiseen tilannearvioon.
- ei hygieniakäytäntöjä ja turvaväliperiaatteita tai laajempia kokoontumisrajoituksia ns. ”varmuuden vuoksi” tai liian ennenaikaisesti

- pelkästään velvoite taata asiakkaille turvavälit vaikeuttaa ansaintamahdollisuuksia lähes koko esittävän taiteen toimintakentällä ja aiheuttaa pitkäaikaisia taloudellisia vaikutuksia
- 58 d § *Asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi*: päätökset julkisten tilojen sulkemisesta vain määrääjäksi eli kuukaudeksi ja päätös tulisi kumota, jos edellytykset sen voimassa ololle eivät enää täyty
- kohtuullista, että velvoite koskee kaikkia toimialoja yhdenvertaisesti, jotta esittävän taiteen toimiala ei joudu rajoittamaan toimintaansa, kun samaan aikaan esimerkiksi liikuntapaikat voisivat pysyä auki.
- 58 g § *Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi*: voimakas toimenpide ja on tärkeää, että laissa määritellään sen olevan viimesijainen keino tilanteessa, jossa kaikki muut toimenpiteet on jo tehty
- 58 h § *Suunnitelma toimenpiteistä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi*: velvoite tehdä kirjallinen suunnitelma kannatettava

Lisäksi haluamme tuoda esille sen, että esittävällä taiteella on merkitystä kansalaisten jaksamiseen kriisin aikana – senkin vuoksi esittävään taiteeseen tulee kohdistaa vain terveysturvallisuuden kannalta välttämättömiä rajoitustoimia.

Helsingissä 18.1.2021

SUOMEN NÄYTTELIJÄLIITTO – FINLANDS SKÅDESPELARFÖRBUND RY.

Elina Kuusikko
toiminnanjohtaja

